

Mirko Hanák 1921–1971

Galerie výtvarného umění v Chebu, Výstava z depozitáře, 1. 9. 2021–20. 2. 2022

Krajina, varianta obálky ke knize Jaromíra Tomečka *Jenom vteřiny*, 60. léta, akvarel na papíru, 27×19 cm

Dvě výročí – sto let od narození a padesát let od předčasné smrti Mirko Hanáka – jsou podnětem, abychom v rámci cyklu „výstavy z depozitáře“ znovu připomněli kolekci dvanácti akvarelů, která se do galerijní sbírky dostala z autorovy pozůstalosti po jeho posmrtné výstavě v Chebu v roce 1979.

Mirko Hanák je jednou z osobností české ilustrace světového věhlasu – potvrzuje to řada zahraničních ocenění, knihy s jeho doprovodem vycházely v cizojazyčných edicích. Jeho obrázky dodnes fascinují naprosto přesným a zároveň výtvarně působivým vystižením motivu. Hanákovou hlavní doménou byla zvířata a příroda obecně, od dobrodružné literatury z divočiny (za všechny jmenujme jeho doprovod k *Bílému Tesákovi* Jacka Londona) přes prózy s přírodní tematikou (stal se dvorním ilustrátorem Jaromíra Tomečka) až po knihy pro nejmenší (*Moje zvířátka*, *Zvířátka z lesa*, *Zvířátka z celého světa*). Ale záběr měl mnohem širší a nevyhýbal se ani klasickým pohádkám.

doplňených vodovými barvami – prázdné plochy evokující hluboký prostor, rozpité linie, kaligraficky pojaté větve a trávy. Předobrazem jeho koloucha zobrazeného skrze několik stébel na této výstavě mohla být *Křepelka* Li Kchu-Čana ze zmíněné monografie, koník zachycený v krásném přirozeném pohybu z Hanákovy knihy *Moje zvířátka* jako by vypadl z oka tēm od Sü Pej-Chunga a tak bychom mohli pokračovat.

Vystavené akvarely jsou nejspíše variantami ilustrací různých knih, jež autor nakonec nepoužil. Je to logické: technika akvarelu neumožňuje korekce a Hanák vždy vytvořil několik verzí, než byl s výrazem spokojen. Někdy to lze i doložit: krajina s řekou, kterou jsme umístili do čela této skládačky, se v mírně obměněné formě objevila na obálce knihy Jaromíra Tomečka *Jenom vteřiny* (jde ovšem o posmrtné vydání z roku 1979, a není tedy jasné, zda šlo o autorův výběr). Podobně se v knize *Zvířátka z lesa* objevují varianty chebského kance a zajíce stojícího na zadních nohou. Spojení dalších motivů s jednotlivými knihami by vyžadovalo důkladný průzkum jeho rozsáhlého díla, což u příležitosti této drobné výstavy nebylo možné. A vlastně to je i poněkud zbytečné: akvarely Mirko Hanáka jsou autonomními výtvarnými díly mimořádné síly, překračujícími rozměr pouhé ilustrace.

Marcel Fišer

Rybář, 60. léta, akvarel na papíru, 27×17,5 cm

K přírodní tematice jej předurčilo, že vyrostl v Jeseníkách, které zůstaly jeho milovaným krajem až do smrti. Jeho otec byl lesníkem a ředitelem pily a on sám les důvěrně poznával od dětství; později se stal i vášnivým lovcem. Měl dokonalou vizuální paměť, díky níž pak mohl pracovat výhradně v ateliéru. Bylo to nutné i kvůli používané technice: akvarel vyžaduje dokonalé soustředění a jistotu provedení, které musí být rychlé a naprosto přesné. Hanák tuto techniku dokonale ovládl a vytvořil si svůj nezaměnitelný styl, který byl silně ovlivněn moderním čínským uměním. To jsme u nás znali mnohem lépe než zbytek světa, neboť v 50. letech tu existovala čilá kulturní spolupráce s Čínskou lidovou republikou a jedním z jejích projevů byla krásně vypracovaná monografie Lubora Hájka a Adolfa Hoffmeistera *Současné čínské umění* z roku 1959. Ta na Hanáka silně zapůsobila a jeho vrcholné práce z 60. let, k nimž patří i ty ze sbírky GAVU Cheb, jí byly silně ovlivněny. Najdeme u něj tytéž formální prvky jako na tuších moderních čínských umělců, někdy

Lipani, 60. léta, akvarel na papíru, 33×24 cm

Noční lipan IV, 60. léta, akvarel na papíru, 33×24 cm

Kološek, 60. léta, akvarel na papíru, 33,5×44,5 cm

Srňka, 60. léta, akvarel na papíru, 33×24 cm

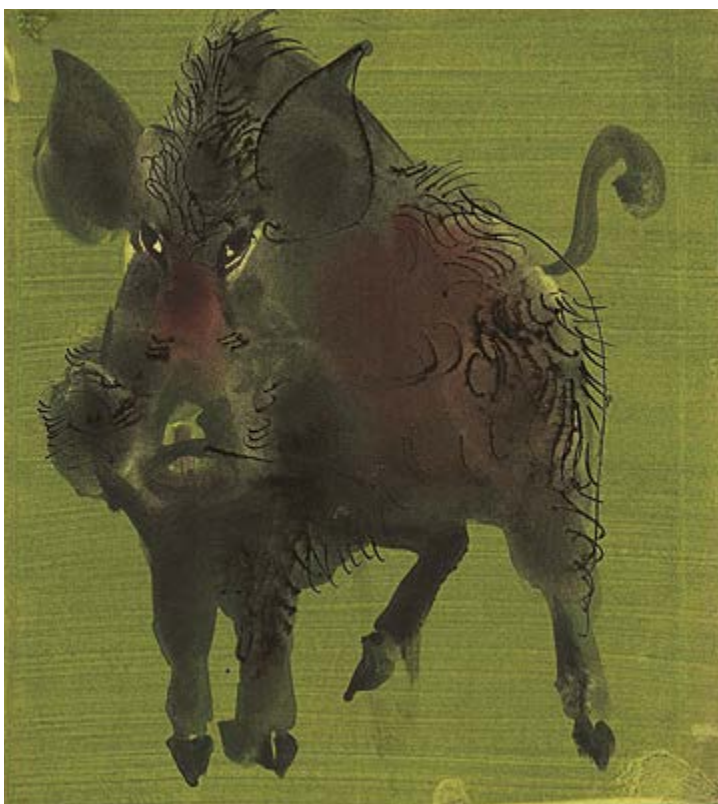
Podzimní srna, 60. léta, akvarel na papíru, 37,5×28,5 cm

Srňky v podzimním lese, 60. léta, akvarel na papíru, 32,5×23 cm

Zajíc, 60. léta, akvarel na papíru, 26×24 cm

Divočák, nere realizovaná varianta ilustrace ke knize Zvířátka z lesa, před 1968, akvarel na papíru, 26,5×24 cm

Zajíček, nere realizovaná varianta ilustrace ke knize Zvířátka z lesa, před 1968, akvarel na papíru, 50×32,5 cm

Podzimní kytka VI, 1966, akvarel na papíru, 26×24 cm

Mirko Hanák 1921–1971

Výstava z depozitáře, 1. 9. 2021 – 20. 2. 2022

Otevírací doba: út – ne, 10.00 – 17.00

Kurátor Marcel Fišer

Galerie výtvarného umění v Chebu

příspěvková organizace Karlovarského kraje

náměstí Krále Jiřího z Poděbrad 16, 350 02 Cheb

T: +420 354 422 450, F: +420 354 422 163

info@gavu.cz, www.gavu.cz

Výstavní program GAVU Cheb je podpořen z grantového programu MK ČR.
V roce 2021 vydala Galerie výtvarného umění v Chebu. Grafika Kolář & Kutálek,
tisk Dragon Press, s. r. o., náklad 600 ks.